

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 17. ОСНОВИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА З МЕТОДИКОЮ КЕРІВНИЦТВА

Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітньо-професійна програма	Дошкільна освіта
Факультет	Педагогічний
Кафедра	Загальної педагогіки та дошкільної освіти
Семестр	6
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	д. п. н., професор Красовська Ольга Олександрівна
Контактна інформація	krasovskaoo@i.ua

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Дисципліна «**Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва**» належить до переліку дисциплін професійно-педагогічного спрямування здобувача ступеня вищої освіти Бакалавр спеціальності 012 Дошкільна освіта. Вивчення цієї дисципліни має свою специфіку, оскільки її основним завданням є поєднання декількох аспектів: засвоєння основ теорії, історії образотворчого мистецтва, методики керівництва зображувальною діяльністю дітей та формування високого рівня художньо-педагогічної підготовки майбутнього фахівця закладу дошкільної освіти.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент здобуде:
засвоїть основи теорії та практики розвитку вітчизняного та світового образотворчого мистецтва, опанує його історію та розвиток;

ознайомиться з особливостями розвитку у дітей дошкільного віку творчих здібностей і шляхів формування у них інтересу до зображувальної діяльності; оволодіє різноманітними художніми техніками в галузі образотворчої діяльності: малювання, ліплення, аплікації, конструювання, архітектурної діяльності, декоративної творчості;

засвоїть ефективні форми, методи і прийоми розвитку зображувальної діяльності дітей в дошкільному закладі; основні типи, структуру та методику занять зображувальної діяльності у дошкільному закладі; інноваційні, нетрадиційні методики навчання зображувальної діяльності дошкільників;

оволодіє технологіями декоративно-прикладного мистецтва та народних промислів України;

навчиться застосовувати теоретичні положення курсу, оволодіє вимогами Базового компоненту дошкільної освіти та чинних програм виховання і розвитку «Дитина», «Українське дошкілля», «Впевнений старт», «Я у світі»;

оволодіє вміннями поєднувати процес навчання з вихованням та розвитком дітей дошкільного віку; працювати творчо, здійснювати самостійні пошуки ефективних шляхів формування знань, умінь і навичок дошкільників; правильно

	<p>визначати структуру занять, складати їх конспекти з образотворчої діяльності; виготовляти, добирати та застосовувати на практиці наочні посібники, дидактичні матеріал, ТЗН; вміти застосовувати інноваційні методики та освітні технології в дошкільному закладі;</p> <p>залучатиметься до науково-дослідної роботи в галузі методики навчання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку; активізує власну потребу творчого саморозвитку та компетентності у галузі теорії та практиці образотворчого мистецтва, опанує сучасні навчальні технології та передовий педагогічний досвід.</p>
<p>Мета та цілі</p>	<p>«Образотворче мистецтво з методикою навчання» як навчальна дисципліна передбачає підготовку майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до здійснення художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва і художньо-творчої діяльності.</p>
<p>Результати навчання</p>	<p>Володіти системою знань про різні види мистецтва і засоби художньої виразності образотворчого мистецтва (форма, колір, лінія, штрих, силует, об'єм, конструкція) та досвіду самостійної творчої діяльності в обсязі, необхідному для здійснення професійної діяльності; володіти знаннями з теорії мистецтва, змістом специфічного мистецького тезаурусу, художньо-образної мови різних видів мистецтва; знати творчість найвідоміших вітчизняних та зарубіжних діячів культури і мистецтва та кращі зразки образотворчого світового та українського національного мистецтва; розуміти його місце й роль у просторі загальнолюдських цінностей. Розуміти, інтерпретувати, емоційно оцінювати твори мистецтва, на основі засвоєних знань, власних світоглядних уявлень та ціннісних орієнтацій; використовувати художньо-образні засоби різних видів мистецтва: образотворчого (лінію, форму, об'єм, простір, композицію, колір). Висловлювати власне емоційно-естетичне ставлення до творів мистецтва, володіти навичками ведення діалогу (дискусії) за змістом художнього твору, творчого самостійного мислення у професійно-педагогічній діяльності. Виявляти здатність до організації і керівництва художньо-продуктивною образотворчою діяльністю дітей раннього і дошкільного віку та збагачення особистісного художньо-естетичного досвіду через опанування мистецькими знаннями, творчими вміннями та навичками з метою духовного самовдосконалення та саморозвитку; відчувати відповідальність за збереження, примноження культурної спадщини та виховання поваги до національного мистецтва.</p> <p>Визначати завдання і зміст різних видів образотворчої діяльності: малювання, ліплення, конструювання, аплікації дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. Знати зміст нормативних документів: Базового компонента дошкільної освіти, чинних програм виховання і розвитку дітей раннього і дошкільного віку «Дитина», «Українське дошкільня», «Впевнений старт», «Я у світі». Знати цілі й завдання керівництва зображувальною діяльністю /освітньої лінії «Дитина у світі культури». Працювати за будь-яким навчально-методичним комплектом; визначати відмінності в методичних системах щодо ефективної реалізації вимог, визначених чинними програмами у розділі художньо-естетичний розвиток; аналізувати посібники; обирати найефективніший навчально-методичний комплект для досягнення цілей і завдань керівництва зображувальною діяльністю /освітньої лінії «Дитина у світі культури», визначених Базовим компонентом і чинними програмами виховання і розвитку. Реалізовувати Державні вимоги до рівня сформованості художньо-продуктивної компетентності дітей раннього і дошкільного віку /освітньої лінії «Дитина у світі культури»; проводити моніторинг якості художньо-естетичного розвитку; складати календарний план; застосовувати прийоми організації керівництва образотворчою діяльністю дітей раннього та дошкільного віку; добирати необхідні дидактичні форми, методи, засоби; створювати проекти занять із різних видів зображувальної діяльності за різними навчально-методичними комплектами; застосовувати сучасні навчальні технології зображувальної діяльності в закладах дошкільної освіти; реалізовувати інновації та передовий педагогічний досвід.</p>

<p>Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми</p>	<p style="text-align: center;">Soft skills</p> <p>Виявляти ініціативність у процесі навчального пізнання, вольові зусилля на шляху досягнення мети. Рефлексувати власну навчально-пізнавальну діяльність із наступним її коригуванням задля підвищення її ефективності. Виявляти вміння навчатися самостійно.</p> <p>Будувати партнерську взаємодію на основі морально-етичних та правових норм поведінки. Володіти нормами сучасної української літературної мови та основами культури мовлення в особистій та професійній комунікації. Рефлексувати й самостійно коригувати власний стиль спілкування для забезпечення комфортної життєдіяльності.</p> <p>Переконувати, знаходити підхід до людей, лідирувати, вести міжособистісне спілкування, переговорні процеси, брати участь у роботі в команді, плекати особистісний розвиток, ерудованість, креативність, здатність управління часом.</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Базові знання з дисциплін: «Педагогіка дошкільна», «Психологія дитяча».</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
<p>Змістовий модуль 1 Загальнодидактичні засади керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку</p>		
<p>1.Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні особливості розвитку образотворчої діяльності.</p>	<p>1.Розвиток дрібної мускулатури рук, координації, точності, плавності, ритмічності рухів, зорового контролю за зображувальними діями як умова становлення зображень у дітей.</p> <p>2.Розвиток сприймання, мислення, пам'яті, уяви як основа формування образотворчих здібностей у дітей.</p> <p>3.Процес становлення образотворчої діяльності дітей у сукупності її складових елементів: мотиви, операційні дії, результат.</p> <p>4.Періодизація розвитку образотворчих здібностей у переддошкільному та дошкільному віці (Н.Сакуліна).</p> <p>5.Своєрідність творчості в образотворчій діяльності дитини дошкільного віку. Особливості художніх образів дітей дошкільного віку. Суб'єктивні та об'єктивні умови розвитку творчості дітей.</p>	<p>1. Підготувати повідомлення на одну з тем: Основні показники активного, різностороннього і відносно стійкого інтересу до зображувальної діяльності. Шляхи формування інтересу до образотворчої діяльності у дітей старшого дошкільного віку. Періоди формування творчого розвитку дітей дошкільного віку та визначте засоби їхнього розвитку.</p> <p>2.Підготувати презентацію на тему: «Формування образотворчих здібностей дітей дошкільного віку»</p> <p>3. На основі аналізу психолого-педагогічної літератури заповнити таблицю. Розкрийте зміст психолого-педагогічних досліджень проблем розвитку образотворчих здібностей (Т.Казакова, В.Кириєнко, В.Котляр, Г.Підкурманна, Н.Сакуліна, Н.Халезова та інші).</p>
<p>2 Образотворча діяльність як фактор і середовище розвитку особистості.</p>	<p>1.Загальнодидактичні принципи, педагогічні умови та сучасні освітні підходи до організації образотворчої діяльності дітей в закладах дошкільної освіти.</p> <p>2.Образотворче мистецтво та його різновиди: живопис, графіка, скульптура, дизайн, декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура. Їх роль у розвитку базових якостей особистості та творчих здібностей дитини дошкільного віку.</p>	<p>5.Підготувати повідомлення. Складіть опис засобів обладнання кабінету образотворчості у закладі дошкільної освіти. Обґрунтуйте відбір творів образотворчого мистецтва для оформлення інтер'єру сучасного закладу дошкільної</p>

	<p>3. Створення освітнього середовища як цілісного архітектурного ансамблю закладу дошкільної освіти з використанням «законів краси та гармонії». Облаштування «картинних галерей», експозицій дитячої творчості, кімнат-студій зображувальної діяльності, «музеїв», «світлиць» в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти.</p> <p>4. Матеріали та обладнання для занять образотворчої діяльності. Різноманітність зображувальних матеріалів та опанування різними художніми техніками — умова зростання зацікавленості дітей зображувальною діяльністю.</p>	<p>освіти. Наведіть перелік матеріалів для занять образотворчого мистецтва. Підберіть репродукції творів різних жанрів живопису для мистецтвознавчого аналізу та оформіть їх у вигляді мультимедійної презентації. 3. Розробіть розповідь чи бесіду про жанри та різновиди мистецтва: живопис, графіка, скульптура, дизайн, архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво та опрацюйте презентацію.</p>
<p>3. Зміст Базового компонента дошкільної освіти, чинних та альтернативних програм навчання дітей образотворчої діяльності.</p>	<p>1. Зміст Базового компонента дошкільної освіти. Інваріантна і варіативна частини. Освітні лінії, їх зміст.</p> <p>2. Значення програм для забезпечення систематичного і різнобічного художньо-естетичного розвитку дітей. Урахування при укладанні програм провідних принципів і положень розбудови системи національної освіти: демократизації, гуманізації, диференційованого підходу, посилення естетичного та національного компонентів у змісті і засобах художньо-естетичного виховання.</p> <p>3. Історичний огляд програм дошкільного виховання у розділі художньо-естетичний розвиток.</p> <p>4. Варіативні програми навчання дітей образотворчої діяльності: «Малювання», «Дитина», «Українське дошкільня», «Впевнений старт», «Я у світі».</p> <p>5. Парціальні програми, їх зміст, структура, співвідношення навчання і творчості в розвитку образотворчих здібностей.</p>	<p>1. Здійсніть аналіз розділу художньо-естетичного розвитку програми дошкільного виховання за вибором:</p> <p>2. Аналіз змісту програми «Українське дошкільня».</p> <p>Аналіз змісту програми «Дитина».</p> <p>Аналіз змісту програми «Впевнений старт».</p> <p>а. Аналіз змісту програми «Я у світі». Здійсніть аналіз освітньої лінії «Дитина у світі мистецтва» Базового компоненту дошкільної освіти.</p> <p>3. Заповніть таблицю та розробіть структурно-логічну схему.</p> <p>а. Здійсніть аналіз розділу художньо-естетичного розвитку програми дошкільного виховання за вибором:</p> <p>4. Аналіз змісту програми «Українське дошкільня».</p> <p>5. Аналіз змісту програми «Дитина».</p> <p>6. Аналіз змісту програми «Впевнений старт».</p> <p>7. Аналіз змісту програми «Я у світі».</p>
<p>4 Види образотворчої діяльності та їх взаємозв'язок. Нестандартні техніки і технології малювання.</p>	<p>1. Малювання, ліплення, декоративно-прикладна діяльність, архітектурна діяльність дошкільників, художнє конструювання - види образотворчої діяльності їх взаємозв'язок.</p> <p>2. Малювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>3. Ліплення, різновиди скульптури, художні техніки, матеріали і приладдя, способи і прийоми ліплення.</p> <p>4. Аплікація, її різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>5. Художнє конструювання, його різновиди, художні техніки, матеріали і приладдя.</p> <p>6. Особливості нестандартних технік і технологій зображення.</p>	<p>1. Опрацюйте літературні джерела з проблеми розвитку творчої діяльності (А. Богуш, О. Семенов, Г. Беленька, О. Косенчук, О. Половіна, А. Шевчук, Н. Гавриш та ін.) з досвіду Л. Шульги. Зробіть аналітичне повідомлення за матеріалами електронних ресурсів.</p> <p>2. Підберіть дитячі малюнки в одній із вікових груп, проаналізуйте їх з точки зору образотворчих здібностей.</p> <p>3. Оформіть альбом зі зразками</p>

		малюнків різних художніх технік, у тому числі нестандартних, у ЗДО.
5 Методи і прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	<p>1.Методи і прийоми навчання як провідні категорії дидактики, їх співвідношення і взаємозв'язок у вирішенні мети і завдань заняття.</p> <p>2.Різноманітність підходів до класифікації методів і прийомів: за джерелом і способами отримання знань, за активністю здобуття знань (наочних, словесних, ігрових, практичних тощо).</p> <p>3.Спрямування методів на активізацію суб'єктних взаємин у процесі навчання образотворчої діяльності.</p> <p>4.Поєднання різних методів і прийомів у реальному педагогічному процесі, їх вибір у залежності від мети, завдань навчання, віку та досвіду дітей.</p>	<p>1.Складіть таблицю методів навчання зображувальної діяльності дітей в ЗДО.</p> <p>2.Обґрунтуйте роль продуктивних методів навчання: дослідницького, евристичного, проблемного викладу для активізації дитячої творчості у вигляді есе. Доведіть свою думку про ефективність методів навчання.</p> <p>3.Розробіть вправи, ігри для дітей дослідницького, евристичного, проблемного характеру до занять опанування основ образотворчої грамоти: кольору, форми, композиції, об'єму, простору.</p>
6.Форми організації занять образотворчої діяльності. Самостійна образотворча діяльність дошкільників	<p>1.Заняття, художнє експериментування, самостійна образотворча діяльність, індивідуальна робота, гуртки, студії, школи, екскурсії як основні форми організації образотворчої діяльності в ЗДО.</p> <p>2.Типи і види занять, гігієнічні та естетичні вимоги до їх проведення.</p> <p>3. Дидактична структура, зміст і тривалість етапів занять.</p> <p>4.Самостійна образотворча діяльність (СОД) як засіб самовираження і самореалізації дітей у різних видах образотворчої діяльності.</p> <p>5.Організація в ЗДО студій образотворчого мистецтва, гуртків, шкіл для поглибленої роботи з дітьми за їх вибором і уподобаннями для розвитку художньо-естетичних інтересів і творчих здібностей.</p> <p>6. Художнє експериментування як спосіб пізнання виражальних властивостей зображувальних матеріалів, спосіб організації художньо-пошукової діяльності дітей та художнього самопізнання.</p>	<p>1.Розробіть завдання для самостійної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з образотворчої діяльності та підготуйте наочність для їх проведення.</p> <p>2.Складіть два конспекти занять із зображувальної діяльності для дітей 4, 5 і 6-го років життя з використанням різних форм і методів організації навчання.</p>
Змістовий модуль 2 Методика формування предметної образотворчої компетентності дітей дошкільного віку		
7. Розвиток у дітей дошкільного віку здібностей до сприймання творів образотворчого мистецтва	<p>1.Сприймання краси навколишнього світу у різних проявах її існування як засіб розвитку образотворчої діяльності дітей на основі здобутого ними пізнавального і естетичного досвіду.</p> <p>2.Форми і методи естетичного сприймання дійсності та мистецтва. Опанування художньо-мистецької спадщини рідного краю, відвідування мистецьких музеїв Рівного.</p> <p>3.Методи ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва: попередні спостереження, що відповідають змісту творів, бесіди за змістом і засобами художньої виразності творів, художні розповіді педагога і дітей про твори мистецтва, ретроспектива, наочне моделювання.</p> <p>4.Методи активізації особистого ставлення та вираження емоційного переживання творів</p>	<p>1.Складіть зразки мистецтвознавчих розповідей педагога за картинами різних жанрів.</p> <p>2.Розробіть конспекти занять з ознайомлення дітей дошкільного віку з творами різних жанрів живопису, з графікою чи скульптурою.</p>

	<p>образотворчого мистецтва: елементарний художній аналіз, емоційна естетична оцінка, художні описи і розповіді, виконання образотворчих робіт на основі творів художників.</p> <p>5.Форми роботи з ознайомлення дітей із творами образотворчого мистецтва : екскурсії до музеїв на художні виставки, спеціальні і комплексні заняття, виставки тематичні і однієї картини, зустрічі з художниками.</p>	
8. Малювання як засіб особистісного розвитку дитини дошкільного віку.	<p>1. Культурно-історична та психолого-педагогічна характеристика малювання. Навчальне та довільне малювання, їх психолого-педагогічна цінність, мета і зміст. Види занять малювання.</p> <p>2. Методика розвитку предметного малювання та застосування мистецтва натюрморту.</p> <p>3. Пейзажний жанр живопису в педагогічних технологіях розвитку пейзажного малювання.</p> <p>4. Етапи розвитку образу людини у малюнку. Портретний жанр живопису як основа особистісно-розвиваючої технології.</p> <p>5. Методика розвитку сюжетного малювання на основі соціально-побутового жанру живопису. Мистецтво книжкової ілюстрації у педагогічній технології розвитку ілюстративного малювання.</p> <p>6. Різноманітність технік малювання як основа створення художнього образу.</p>	<p>1. Складіть конспекти занять з навчання предметного, декоративного малювання у II молодшій чи середній групі. Виконайте поетапний малюнок.</p> <p>2. Складіть конспекти занять декоративного, сюжетного малювання у старшій групі. Виконайте поетапний малюнок.</p> <p>3. Складіть конспекти занять предметного та декоративного ліплення для середньої і старшої групи дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>
9. Розвиток особистості дитини дошкільного віку в процесі занять з ліплення.	<p>1. Психолого-педагогічна та культурно-історична характеристика ліплення. Мистецтво скульптури у педагогічній технології розвитку ліплення. Особливості техніки ліплення.</p> <p>2. Пластичний спосіб як основа виразного образу в ліпленні. Конструктивний та комбінований способи та їх значення у розвитку особистості дитини.</p> <p>3. Методика ознайомлення з виразними можливостями матеріалів для ліплення (глина, пластилін, віск, тісто).</p> <p>4. Методика навчання різним видам ліплення скульптури людини, тварин.</p>	<p>1. Складіть конспекти занять предметного та декоративного ліплення для середньої і старшої групи дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p>
10. Декоративна діяльність дітей дошкільного віку як засіб і середовище розвитку особистості.	<p>1. Зміст та виховне значення декоративно-прикладної діяльності. Декоративне мистецтво і народні промисли Рівненщини у формуванні шанобливого ставлення до культурно-історичної спадщини краю.</p> <p>2. Декоративне малювання: трансформування природних форм у орнаментальні мотиви, елементи декоративного малювання, принципи побудови візерунків, декоративні розписи.</p> <p>3. Декоративне ліплення: декоративні пластини, ліплення за мотивами народної іграшки, посуд.</p> <p>4. Аплікаційна техніка декоративно-прикладної діяльності. Матеріали для виготовлення аплікації. Методика навчання аплікації в різних вікових групах.</p> <p>5. Ознайомлення дітей з виразними можливостями природного матеріалу.</p> <p>6. Педагогічна цінність викидного матеріалу. Виготовлення предметів, іграшок та сувенірів. Зміст роботи майстерень.</p>	<p>1. Основні закономірності побудови орнаментів. Декоративне малювання у старшій групі за мотивами українських народних промислів. Петриківський народний промисел. Техніка і елементи. Виконайте замальовки основних елементів у альбом на 5-ти аркушах.</p> <p>2. Складіть конспекти занять із декоративного малювання для середньої і старшої груп дитячого садка і підготуйте наочність до їх проведення.</p> <p>3. Підготовка матеріалів для аплікації. Основні прийоми вирізування та обривання. Виготовлення зразків аплікації з паперу для старшої групи.</p>
11. Особистісно-розвивальна	<p>1. Архітектурна діяльність дошкільників. Методи ознайомлення з мистецтвом архітектури.</p>	<p>1. Опрацюйте етапи інструктажу заняття художнього</p>

<p>спрямованість архітектурної та конструктивно-моделюючої діяльності дітей дошкільного віку.</p>	<p>Малювання архітектурних споруд, виготовлення макетів з паперу і картону. 2.Моделювання архітектурних споруд, транспорту, меблів з викидного матеріалу. 3.Особливості конструювання з будівельного матеріалу і конструкторів. Види будівельного матеріалу. Методика навчання конструюванню з будівельного матеріалу в різних вікових групах дитячого садка.</p>	<p>конструювання і виготовте вирази одним із способів: Конструювання з паперу шляхом складання аркуша в декілька разів. Виготовлення іграшок без ножиць і клею шляхом складання паперу в декілька разів у різних комбінаціях. Використання викройок при конструюванні об'ємних іграшок за допомогою ножиць і клею.</p>
<p>12. Робота з художньо обдарованими дітьми та інноваційна діяльність вихователя.</p>	<p>1.Особливості обдарувань дошкільників у сфері образотворчої діяльності. 2.Форми роботи з обдарованими дітьми з образотворчої діяльності в дошкільному закладі звичайного типу. 3.Спеціалізований дошкільний заклад для художньо обдарованих дітей. 4.Інноваційно-пошукова робота педагога в організації образотворчої діяльності дітей. 5.Нетрадиційні форми роботи з образотворчої діяльності в дошкільному закладі.</p>	<p>1.Проаналізуйте парціальні програми розвитку творчо обдарованих дітей «Радість творчості», «Веселкова музикотерапія», «Стежинки у Всесвіт» на сайті МОН України. 2.Підготуйте заняття та індивідуальні завдання з творчо обдарованими дітьми з різних видів образотворчої діяльності.</p>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базова

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992. 272 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 218 с.
3. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. Київ. Вища школа. 2003. 165 с.
4. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва і методика художнього виховання дітей. Навчальний посібник. Київ: Кондор. 2005. 200 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі. Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 300 с.
6. Красовська О. О. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до впровадження креативних технологій, нестандартних художніх технік на заняттях зображувальної та декоративної діяльності. *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх педагогів закладів дошкільної освіти та початкової школи в умовах ступеневого навчання* : монографія / авт. кол. : В. Є. Борова, Л. В. Ілюк, О. Ф. Кирилович та ін. ; за заг. ред. О. О. Красовської. Рівне : О. Зень, 2021. 520 с. С. 270 - 306.
7. Красовська О. О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи у галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій: монографія. Рівне: Видавець О. Зень. 2017. 480 с.
8. Красовська О. О. Технології викладання освітньої галузі «Мистецтво». Перероблене і доповнене видання. Львів: Новий світ – 2000. 2020. 154 с.
9. Красовська, О. О. Художньо-педагогічні знання у змісті професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія. /За заг. ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. с. 294-317.
10. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Молодший дошкільний вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 208 с.
11. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Ранній вік: Посібник. Базовий компонент дошкільної освіти до всіх чинних програм. Нова редакція./ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2017. 160 с.
12. Кривоніс М.Л. Образотворча діяльність. Середній вік: Посібник/ М.Л.Кривоніс, О.Л.Дроботій. Харків: «Ранок», 2015. 208 с.
13. Матвієнко С.І. Художня праця та основи дизайну. Навчальний посібник. Ніжин. 2016. 200 с.
14. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. (2-3 роки.)/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: Вид-во «Ранок», 2013. 96 с.
15. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для малят. 3-4 роки: Метод. посібник/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: ТОВ Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.

16. Ланіна І.В. Образотворче мистецтво для дошкільнят. 4 - 5 років: Метод. рекомендації/ І.В.Ланіна, Н.В.Кучеева. Харків: Вид-во «Ранок», 2014. 96 с.
17. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навчальний посібник. Київ: Слово, 2010. 172 с.
18. Нікітін Б.П. Сходинки творчості або розвиваючі ігри. Київ: Радянська школа, 1991. 160 с.
19. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: Підручник для студ. вищ. навч. закладів/ Г.В.Сухорукова, О.О.Дронова, Н.М.Голота, Л.А.Янцур. 2-ге вид., перер. та доп. Київ: Слово, 2011. 376 с.
20. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: «Академвидав», 2006. 456 с.
21. Поніманська Т.І. Дошкільна педагогіка. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, спеціальність «Дошкільне виховання». Київ: Видавничий Дім «Слово», 2007. 352 с.
22. Система естетического воспитания в детском саду/ Н.А.Ветлугина, Н.П.Сакулина, Н.С.Карпинская, В.А.Езикеева. Москва: АПН РСФСР, 1962. 372 с.
23. Трач С.К. Образотворче мистецтво: Альбом-посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2003. 64 с.
24. Чен Н.В. Художньо-естетичний розвиток старших дошкільників. Образотворча діяльність: Посібник вихователя. Харків: «Основа», 2012. 96 с.
25. Художньо-естетична діяльність. Середня група. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. 104 с.
26. Художньо-естетична діяльність. Старша група: Методичне забезпечення Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі». Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. 128 с.

Допоміжна

1. Базовий компонент дошкільної освіти. / авт. кол.: Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнєва О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнєєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Наук. кер. Піроженко Т. О. Київ. 2021. 37 с.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Богуш А. М. Вектор наступності державних стандартів дошкільної і початкової ланок освіти. *Науковий вісник МНУ ім. В. Сухомлинського*. Миколаїв, 2012. Вип. 37, т. 1. С. 46–49.
3. Гавриш Н. «Мовлення дитини. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №3. 2021. С. 3-8. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/05/11/Dv_2021-03-Gavrysh.pdf
4. Державний стандарт початкової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 Урядовий кур'єр. 2018. № 38. 43 с.
5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
6. Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/0BzKkv8gxSZUkMzZMbWtPYU9lWXM/view> 27.10.2016 р. 40 с.
7. Косенчук О. «Дитина в соціумі. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 3-7. https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/Pidvyshchennya%20kvalifikatsiyi/15.04/Dv_2021-04-Kosenchuk.pdf
8. Красовська О. О. Професійна підготовка майбутніх вихователів ЗДО у галузі художньо-естетичного виховання засобами технологій контекстного навчання. *Вектор пошуку в сучасному освітньому просторі*. Збірник статей. Луцьк. 2019. С. 42-44.
9. Мельничук Л.Б., Марчук О.О., Красовська О.О., Шкабаріна М.А. Педагогічний аналіз готовності майбутніх вихователів до морального виховання старших дошкільників. *Інноваційна педагогіка*, 2021. Вип. 32. Т. 1. Теорія і методика професійної освіти. С. 95-99.
10. Методичні рекомендації до написання та захисту курсової роботи з фахових методик дошкільної освіти. Авт.-уклад. Борова В. Є., Красовська О. О., Максимчук Н. С., Мельничук Л. Б., Пагута Т. І. Рівне : ПВНЗ МЕНУ ім. акад. Степана Дем'янчука. 2021. 32 с.
11. Нерянова С., Швачова О. Досягнення та перспективи розвитку дошкільної освіти. Робота з оновлення Базового компонента дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. №1. 2021. С. 3-6. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dosyahnennya%20ta%20perspektyvy%20rozvytku%20doshkilnoyi%20osvity.pdf>
12. Половіна О. «Дитина у світі мистецтва. Впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)». *Дошкільне виховання*. №2. 2021. С. 3-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
13. Програма «Українське дошкільня». / О. І. Білан. За заг. Ред. О. В. Низковської. Тернопіль: Мандрівець. 2017. 256 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
14. Програма «Дитина». Оновлена. 2020. Освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Г. В. Беленька, О.

- Л. Богініч, Н. І. Богданець-Білокаленко та ін. Наук. кер. В. О. Огневюк. Київ. 2016. 304 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
15. Програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
16. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку «Радість творчості» / Р. М. Борщ, Д. В. Самойлик. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 72 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
17. Програма «Я у світі». Програма розвитку дитини від народження до 6-ти років. /О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова та ін. Наук. кер. О. Л. Кононко. Київ. 2019. 488 с. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
18. Положення «Про протидію плагіату в університеті» / Затверджено Вченою радою МEGУ ім. академіка Степана Дем'янчука Протокол № 4 від 24.11.2016 р. URL: <https://www.megu.edu.ua/sites/default/files/2021-07/Polozhennja-pro-protidiju-plagiatu.pdf>
19. Семенов О.С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія/ Нац.академія пед. наук України. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2017. 520 с.
20. Шевчук А. «Мистецька освіта дітей. Традиції та інновації в оновленому БКДО». *Дошкільне виховання*. №4. 2021. С. 20-23. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>
21. Шевчук А. «Формування навичок рефлексії у дітей: ранкова зустріч «Мистецький досвід». *Музичний керівник*. №5. 2021. С. 4-8. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/2021/02/22/Dytyna%20u%20sviti%20mystetstva.pdf>

14. Інформаційні ресурси

1. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
2. Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
3. Електронні журнали:
 Методична скарбничка вихователя: https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about
 Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL : https://shop.mcfra.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporjadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about
4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
5. Освітні ресурси:
 Освітній портал "Освіта. UA". <http://osvita.ua/>
 Педрода. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
 Освітній портал " Педагогічна преса". <https://pedpresa.ua/>
 Портал громадських експертів "Освітня політика". <http://education-ua.org/ua/>
 Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
 Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>
 «Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
 Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>
 Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на один бал нижчою оцінкою.
Політика щодо академічної	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час

доброчесності контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-6)	30
Змістовий модуль 2 (теми 7-12)	30
Підсумковий контроль (теми 1-10) – іспит	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни